

**Міністерство освіти і науки України
Всеукраїнська асоціація органів місцевого самоврядування
Асоціація докторів наук з державного управління
Сумський державний університет
Харківська облдержадміністрація
Харківська обласна рада
Харківська міська рада
Академія муніципального управління
Харківський регіональний інститут державного управління
Національної академії державного управління при Президентові України
Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова**

СТАЛИЙ РОЗВИТОК В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

МАТЕРІАЛИ

***ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

7-8 квітня 2017 р.

м. Харків

актуальності необхідності їх імплементації в Україні надає й той факт, що своєю міжнародною стратегією вона обрала євроінтеграцію, невід'ємною частиною якої є конвергенція соціальної системи України та ЄС.

Основою формування інноваційної економічної політики мають слугувати інституціональні зміни з метою підвищення якості життя населення і подолання регіональної диференціації. Вдале втілення модернізації і підвищення конкурентоспроможності регіонів передбачає здійснення інституціональних, організаційних, структурних, інноваційних перетворень. Це потребує нової державної та регіональної політики, відповідних змін у нормативно-правовому полі, а також чіткого розмежування повноважень центрального і місцевих бюджетів та бізнес-структур.

Підводячи підсумки, можна дійти висновку, що головною рушійною силою підвищення якості життя населення є система державного управління. Як показує світовий досвід та аналіз існуючих українських реалій, ефективне вирішення проблем соціально-економічного розвитку держави та її регіонів вимагає законодавчого закріплення і реалізації системи цілеспрямованих заходів. Разом з тим, істотне зниження якості життя значної частини населення та падіння рівня його доходів у першу чергу пов'язане зі зниженням ефективності господарства і падінням виробництва, високою інфляцією на старті економічних реформ.

Список використаних джерел

1. Авчухова А. М. Використання європейського досвіду подолання бідності в Україні / А.М. Авчухова, Т.В. Шиптенко // Стратегічні пріоритети. - К.: НІСД, 2011. - № 4 (21). - С.90-96.
2. Рибак Г. І. Диференціація якості життя міського і сільського населення та фактори її подолання / Г. І. Рибак. // Коммунальне господарство міст. Серія: Економічні науки. – Х. – 2012. – №106. – С. 321-329.

НОВІ СУСПІЛЬНІ РУХИ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Савельєва Тетяна Павлівна,

аспірант,

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Загальновизнаним фактом для наукової спільноти є роль громадянського суспільства у становленні демократичної держави, у забезпеченні її сталого розвитку. Однією з характеристик сучасного дієздатного громадянського суспільства є існування суспільних рухів.

У межах сучасного наукового дискурсу актуалізується питання щодо розвитку одного з різновидів соціальних рухів – протестних рухів, які набули за останні роки глобального характеру через їх масовий прояв у різних куточках світу. Не дивлячись на протестну форму, суспільні рухи розглядаються сучасними дослідниками не як загроза демократії, а як умова її поступового ствердження. Більшою мірою це пов'язано із появою нових суспільних рухів.

При розгляді питань, що стосуються суспільних рухів, необхідним є окреслення термінологічних рамок даного поняття. При цьому слід звернути увагу на певну метафоричність конструкту «суспільний рух» і відсутність його чіткої онтологічної визначеності [1].

У межах різних парадигм існують свої визначення суспільних рухів з акцентуванням уваги на тих чи інших особливостях, на різних складових рухів. Звернімо увагу на той факт,

що зміна суспільного життя, зміна технологічних, культурних тощо засад суспільства впливають на смислові наповнення поняття «суспільний рух».

Для визначення сутності даного поняття П. Штомпка виокремлює основні компоненти суспільних рухів – колективність людей, що діють сумісно; єдність щодо мети колективних дій, а саме – змін у суспільстві, при цьому мета повинна сприйматися учасниками однозначно; колективність відносно дифузна і має низький рівень формальної організації; дії мають відносно високу ступінь стихійності і не приймають інституціоналізовані, застигли форми. Відповідно, суспільні рухи постають як вільно організовані колективи, що діють сумісно у неінституціоналізованій формі для того, щоб здійснювати зміни у суспільстві [5, с. 339].

М. Діані, синтезуючі визначення суспільних рухів в різних підходах, пропонує розглядати їх як мережі неформальних взаємодій між великою кількістю індивідів, груп, та/або організацій, що приймають участь у політичному та культурному конфлікті на основі колективної ідентичності. Вчений пропонує досліджувати суспільні рухи через самостійні соціальні реальності: ідентичність, соціальні мережі, конфлікти, соціальні дії, цінності [6].

При розгляді нових суспільних рухів актуалізується положення теорії А. Турена щодо відмови від розгляду актора як носія певної позиції в системі, замість цього вчений пропонує розгляд будь-якої ситуації як результату взаємовідносин між діючими акторами, що мають певні культурні орієнтації і включені у соціальні конфлікти. Відповідно, суспільний рух визначається як конфліктна дія, за допомогою якої культурні орієнтації, поле історичності трансформуються у форми суспільної організації” [4, с. 87–89].

Головним конфліктом у сучасному суспільстві є боротьба між управлінським апаратом та громадянами, які «служать» йому, яка виступає у формі різноманітних протестних рухів.

У нинішніх умовах з’являються нові форми участі, колективні актори а також нові сфери для реалізації громадянських ініціатив, що спрямовані безпосередньо впливати на процес прийняття рішень у суспільстві. Зростає роль неінституційних, стихійних форм участі, прямої дії, в які залучаються широкі верстви громадян, що раніше не приймали участь у суспільних рухах [3, с. 115]. Сучасні актори – нові суспільні рухи, що виникають з приводу конкретної проблеми замінили традиційні організації колективної дії.

Згідно із теоретиками відповідної парадигми (парадигма Нових суспільних рухів) нові суспільні рухи є реакцією на експансію державної влади та засобів масової інформації (А. Мелуччі, Ю. Хабермас). Серед відмінностей, які відрізняють нові суспільні рухи від традиційних можна назвати наступні:

- зміщення акцентів з реалізації економічних та політичних інтересів на нематеріальні цінності;
- відсутність жорсткої централізації
- глобальний характер рухів;
- спрямованість на вирішення більш широкого кола актуальних проблем;
- основою рухів є середній клас, і більшою мірою це освічені верстви населення;
- характерною рисою є «дуалістична політика ідентифікації та впливу», спрямована і на громадянське суспільство, і на політичну систему.. При цьому виключається завоювання рухами політичної влади [2].

Отже, нові суспільні рухи, маючи певні характеристики, що виокремлюють їх з низки подібних явищ, постають як у якості одного із продуктів модернізації суспільства, так і акторами, що намагаються привести до ладу (раціоналізувати) життєвий світ індивідів. У сучасних умовах суспільні рухи постають як один з дієвих засобів впливу на владу, що здатний оперативно реагувати на суспільні зміни, і саме тому їх можна віднести до одного з механізмів самовдосконалення суспільства, чинників забезпечення його сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Костюшев В. В. Социология общественных движений: Учебный курс [Электронный ресурс] / В.В. Костюшев. – Спб., 2009 – Режим доступа: <https://www.hse.ru/data/2011/05/23/1211175910/Соц.общ.движения.doc>.
2. Коэн Дж. Гражданское общество и политическая теория / Дж. Коэн, Э. Арато. – М.: Весь Мир, 2003.
3. Павлова Т. В. Социальные движения как фактор трансформации институциональной среды: проблемы теории / Т. В. Павлова // Полис. – 2008. – № 5. – С. 113–124.
4. Турен А. Возвращение человека действующего. Очерк социологии / А. Турен. – Москва: Научный мир, 1998. – 204 с.
5. Штомпка П. Социология социальных изменений / П. Штомпка. – Москва, 1997. – 223 с.
6. Diani M. The concept of social movement / M. Diani // The Sociological Review. – 1992. – P. 1-25.

РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ – ОДНА З ПЕРШОЧЕРГОВИХ РЕФОРМ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Савенок Вячеслав Володимирович,
аспірант,

Національна академія державного управління при Президентові України

Всесвітня Конференція ООН з питань навколишнього природного середовища і розвитку ухвалила декларацію та визнала концепцію сталого розвитку домінантною ідеологією цивілізації в XXI столітті. Україною взято курс щодо реалізації концепції «Сталого розвитку».

Дещо з історії цього питання, 8 жовтня 1997 р. при Кабінеті Міністрів України було утворено консультативно-дорадчий орган - Національну комісію сталого розвитку України, яка в подальшому трансформувалася у Національну раду зі сталого розвитку України [3]. Результатом діяльності цього органу стала розробка Концепції сталого розвитку населених пунктів, яка була прийнята 24 грудня 1999 р. постановою Кабінетом Міністрів України відповідно до принципів проголошених в Порядку денному на XXI століття, у заключних документах Конференції Організації Об'єднаних Націй з населених пунктів (ХАБІТАТ-II), що відбулася в 1996 році у м. Стамбулі (Туреччина), та рекомендацій Європейської економічної комісії ООН [1]. Зазначені принципи також лягли в основу Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», яким задекларована діяльність по забезпеченню екологічно-збалансованого природокористування [2].

Сталий соціально-економічний розвиток будь-якої країни означає таке функціонування її господарського комплексу, коли одночасно задовольняються зростаючі матеріальні і духовні потреби населення, забезпечується раціональне та екологічно безпечне господарювання і високоефективне збалансоване використання природних ресурсів, створюються сприятливі умови для здоров'я людини, збереження і відтворення навколишнього природного середовища та природно-ресурсного потенціалу суспільного виробництва.

Метою «Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», яка була схвалена Указом Президента України 12 січня 2015 року, є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі [4]. Ратифікувавши Угоду про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з